

MAHALLA

_____ gacha va

maktab ta'limi boshqaruvi asarrufidagi

____-maktabga ta'lim tashkiloti

Kichik yosh tarbiyachisi

_____ning

psixologik muammolar haqida

suhbat"

mavzusida tayyorlagan

FAOLIYAT ISHLANMASI

veb-saytimiz: Zokirjon.com

Zokirjon.com veb-sayti orqali o'zingiz uchun kerakli ma'lumotlarni yuklab oling.

Zokirjon Admin bilan

+99891-328-88-38 nomerga telegramdan yozishingiz yoki telegramdan jek567 izlab telegramdan yozishingiz so'raladi.

Telegramda murojaatingizga o'z vaqtida javob beriladi.

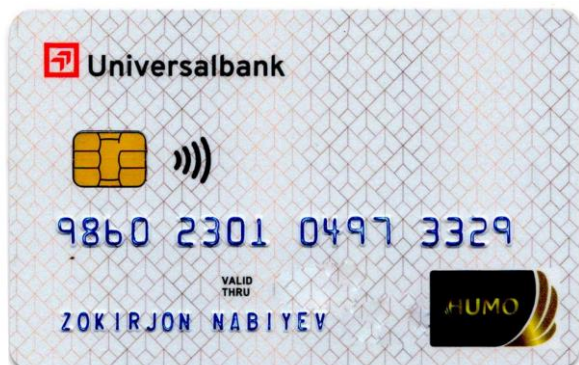
Maktabgacha ta'lim tashkilotlari tayyorlov 6-7 yosh guruhi tarbiyalanuvchilari uchun Suv resurslarini tejash, Ekologik tarbiya va Gigiyena madaniyatini shakllantirishga qaratilgan "Suvni asraymiz - kelajakni asraymiz" shiori ostidagi oylik tadbirlarni tashkil etish va o'tkazish bo'yicha mashg'ulotlar va tadbirlar ishlanmasini asl holda olish uchun telegramdan yozing

Telegram kanalimiz:

@maktabgacha_tt

To'lov uchun: HUMO 9860230104973329

Plastik egasi Nabiyev Zokirjon

DIQQAT!!!

Bu hujjatni hech kimga tarqatmaslik sharti bilan olishingiz mumkin.

Sizga bu **OMONAT** qilib beriladi.

To'liq holda olganingizdan so'ng:

Faqat o'zingiz uchun foydalaning.

Hech kimga bermang hattoki eng yaqin insoningizga ham.

Internet veb-saytlarga joylamang.

Telegram orqali kanal va gruppalarga tarqatmang.

***OMONATGA HIYONAT
QILMANG.***

Online kompyuter xizmatlari

O'zbek va rus bog'chalari uchun
Buyurtma asosida

MTT direktori, **direktor o'rinbosari**, MTT psixologi, **defektologi**,
musiqah rahbari, **jismoniy tarbiya yo'riqchisi**, MTT hamshirasi,
XIBDO' va **tarbiyachilar** uchun:

testlar, **to'garaklar**, **bayram tadbir senariylari**, **ochiq faoliyat**
ishlanmalar va slaydlar (taqdimotlar), **refetarlar**, **mustaqil ishlar**,
ko'rgazma va tarqatmalar, **faxriy yorliq**, **diplom**, **tashakkurnomalar**
va boshqa hujjatlarni tayyorlab beramiz.

Tel:91669-34-74 **Telegramdan: @talimxizmatlar** izlab toping.

Подготавливаем для **директора МТТ**, **заместителя директора**,
психолога МТТ, **дефектолога**, **музыкального руководителя**,
инструктора по физической культуре, **медсестры МТТ**, **ХИБДО** и
воспитателей:

тесты, **кружки**, **сценарии праздничных мероприятий**, **разработки**
открытых занятий и слайды (презентации), **рефераты**,
самостоятельные работы, **выставки и раздаточные материалы**,
почётные грамоты, **дипломы**, **благодарственные письма** и другие
документы.

Тел: 91669-34-74 **Telegram: @talimxizmatlar** (найдите по поиску)

Faoliyat mavzusi: Ekologik muammolar haqida suhbat (rasm chizish bilan)

MAQSAD: Bolalarni oddiy ekologik muammolar (axlat tashlash, suvni behuda to'kish, daraxtlarni sindirish, hayvonni parvarish qilmaslik) bilan tanishtirish, ularning sabab va oqibatlari haqida so'zlash, shuningdek, muammolarni hal qilish yo'llarini (axlatni tozalashtirish, suvni tejash, daraxtlarni parvarish qilish) o'rganish. Rasm chizish orqali bolalarning diqqati, mayda motorikasi, xalqaro hamkorligi va ijodiy ifoda qobiliyatini rivojlantirish. Bolalar ekologik muammolar haqida mas'uliyat hissini uyg'otish va tabiatni asrashni o'zlarida shakllantirish.

E'TIBORGA MOLIK JIHODLAR: Bolalar oddiy ekologik muammolarning sabab va oqibatlarini tushunadilar (masalan: axlat tashlash – tabiatni ifloslantiradi, daraxtlarni sindirish – havo ifloslanadi). Ular muammolarni hal qilish yo'llarini o'rganadilar va o'z fikrlarini bildiradilar. Rasm chizishda ekologik muammolar va ularning oqibatlarini tushunish orqali mantiqiy fikrlash, xotira va ekologik muammolarni hal qilish yo'llarini o'rganadilar. Bolalar o'z rasmlarini ko'rsatib, boshqalarga muammolarni hal qilish yo'llarini namoyon qilish imkoniyatiga ega bo'ladilar. Bolalar ekologik muammolar haqida mas'uliyat va mas'uliyat shakllanadi.

JIHOZ VA MATERIALLAR: Ekologik muammolar haqida rasmlar (iflos daryo, kesilgan daraxt, axlat tashlangan joy, yaralangan hayvon), yechim rasmlari (toza daryo, ekilgan daraxt, axlat qutisi, parvarish qilingan hayvon), videolavha yoki slaydlar (ekologik muammolar va yechimlar), rangli qalamlar, flomasterlar, bo'yoqlar,

qog'oz varaqlar, qaychi (xavfsiz), yelim, stikerlar (axlat qutisi, daraxt, gul, qush, suv tomchisi), namuna plakatlari, bolalar chizgan rasmlari uchun ko'rgazma joyi, she'r va topishmoq matnlari, plastmassa idishlar (ijodiy ishlar uchun), musiqa (harakatli o'yin uchun).

FAOLIYATNING BORISHI:

TARBIYACHI: Bolalar doira bo'lib turib o'qiydilar. Eng yuqoriga daraxt kichkina mashq qilib olamiz. Qo'llarimizni yuqoriga ko'taramiz – daraxt bo'lamiz, qo'llarimizni pastga tushirib, axlatni yig'amiz.

Harakat qilamiz va tabiatni asraymiz.

Daraxt bo'lamiz, axlatni yig'amiz.

Bolalar: Qo'llarini yuqoriga ko'tarib daraxt bo'lish harakatini qiladilar, keyin pastga tushirib, axlatni yig'ish harakatini qiladilar.

Tabiatni asraymiz, eng yomonlarni hal qilamiz...

Bolalar: Qo'llarini yuqoriga ko'tarib, tabiatni asrash harakatini qiladilar.

Guruhga (Iflos Yercha (haf a holda, iflos ko'rinishda) kirib keladi.

Tarbiyachi: Men Iflos Yercha, nima bo'ldi, nega hafasan? Nega katta ifloslik ibodat?

Uyushma: Salom bolalar, men Iflos Yerchaman. Odamlari axlat yig'ib, suvni behuda to'kadilar. Shuning uchun men juda iflosman va hafaman. Men toza va yashil bo'lishni xohlayman, lekin yordam yo'q.

Tarbiyachi: Bolalar, sizlar ham Iflos Yerchaga achinyapsizlarmi?
Kelinglar, uni kayfiyatini ko‘tarish uchun ekologik muammolarni va ularning yechimlarini o‘rganamiz va uni rasmda chizamiz! Harakat qilamiz va tabiatni asraymiz!

Topishmoq aytaman, topasizlar (1):

Yerda yotadi, havo iflos qiladi,
Yig‘sangiz – tabiat toza bo‘ladi.
Uni tashlamang, joyiga qo‘ying,
Bu nima? – Axlat!

Barakalla bolajonlar! Bu axlat edim, tashladim – eng katta ekologik muammo!

Yana bir topishmoq (2):

Yashil barglari bor, havo iflos qiladi,
Uni kesmang, parvarish qiling,
U sindirilsa – havo toza bo‘ladi.
Bu nima? – Daraxt!

To‘g‘ri! Daraxtlarni kesish – yana bir katta ekologik muammo!

Guruh xalqimizga “Ekologiya Do‘st” (quvnoq holda) kirib keladi.

Ekologiya Do‘stlari!
Salom, men Ekologiya Do‘stman.

Tabiatni asrayman.

Axlatni yig‘aman, daraxtlarni ekaman.

Suvni tejayman, hayvonlarni himoya qilaman.

Ekologik muammolarni hal qilish – bizning burchimiz!

Tarbiyachi: Ekologiya Do‘st, bolalarga oddiy ekologik muammolarni va ularning yechimlarini batafsil tushuntirsangiz. Nima uchun bu muhim?

Ekologiya Do‘st (batafsil muammolar va yechimlar): Bolajonlar, oddiy ekologik muammolarning 5 tasi va ularning yechimlarini batafsil tushuntirib ber. 1. ****Axlat tashlash**** – tabiat ifloslanadi. Yechim: Axlatni to‘g‘ri joyga tashlash, yerda qoldirmaslik. 2. ****Daraxtlarni kesish**** – tabiat ifloslanadi. Yechim: Daraxtlarni sindirmaslik, yangi daraxtlar ekish. 3. ****Suvni behuda to‘kish**** – suv tanqisligi yuz beradi. Yechim: Kranni yopish, suvni tejash. 4. ****Hayvonlarni himoyalansizlik**** – hayvonlar yo‘qoladi. Yechim: Hayvonlarni himoyalaslik, ovqat berish, himoya qilish. 5. ****Gullarni uzib tashlash**** – tabiat g‘alligini yo‘qotadi. Yechim: Gullarni parvarish qilish, ularni uzib tashlash. U muammolarni hal qilsak, tabiatimiz yashil va g‘allali bo‘ladi!

Tarbiyachi: Endi eng muhim vazifa rasm chizish! Ekologiya Do‘st sizlarga ekologik muammolar va ularning yechimlar rasmlarini ko‘rsatadi. Sizlar diqqat bilan kuzatib, rasmlarni ko‘rib, keyin o‘z rasingizni chizasiz. Masalan: birinchi guruh “Axlat tashlash va yechim” rasmini chizadi, ikkinchi guruh “Daraxtlarni kesish va ekish” rasmini chizadi, uchinchi guruh “Suvni behuda to‘kish va tejash” rasmini chizadi, to‘rtinchi guruh “Hayvonlarni himoya qilish” rasmini chizadi. Har bir bola o‘z rasmiga nom qilib chizib, keyin hammaga ko‘rsatib, “Bu mening rasmim va ekologik muammo va uning yechimi ko‘rsatilgan!” deb gapiradi. Rasmlar maxsus ko‘rgazma joyiga qo‘yiladi.

Amaliy faoliyat (rasm chizish – batafsil): Bolalar guruhlarga bo‘linib, ko‘rgazmali materiallarni (ekologik muammolar va yechimlar rasmlari) diqqat bilan kuzatadilar. Keyin o‘z rasmlarini chizadilar.

Tarbiyachi har bir bolaga yordam beradi: “Bu qanday muammo?

Qo‘lingni qanday ushlaysan? Ranglarni qanday tanlaysan? Bu qanday yechim?” Har bir bola o‘z rasmini tugatgach, “Bu mening muam-
muammasim va uning yechimi ko‘rsatilgan. Men har kuni uni
doim bajaramiz!” deb gapiradi. Rasmlar ko‘rgazm bo‘lib joyg-
yig‘iladi va bolalar bir-birlarini maqtaydilar.

Tarbiyachi: Bolalar, sizlarga “Kichkina o‘rmonda ekologik muammo” haqida qisqa hikoyani aytib beradi. Bir kichkina bola o‘rmonda sayr qilayotib, ko‘p daraxtlar ko‘rinishini ashundi: “Bu yomon!” Keyin u do‘stlari bilan birga o‘rmonni tozalab, axlat qutisiga tashladi. O‘rmon toza bo‘ldi va daraxtlar o‘shunda o‘rdi. Men ham tabiatni asrashda yordam bera olaman. Men har kuni doim axlatni yig‘adi va boshqalarga ham o‘rnatib beraman.

Tarbiyachi: Bolalar, sizlarga “Kichkina o‘rmonda ekologik muammo” haqida qisqa hikoyani aytib beradi. Bir kichkina bola o‘rmonda sayr qilayotib, ko‘p daraxtlar ko‘rinishini ashundi: “Bu yomon!” Keyin u do‘stlari bilan birga o‘rmonni tozalab, axlat qutisiga tashladi. O‘rmon toza bo‘ldi va daraxtlar o‘shunda o‘rdi. Men ham tabiatni asrashda yordam bera olaman. Men har kuni doim axlatni yig‘adi va boshqalarga ham o‘rnatib beraman.

Tarbiyachi: Bolalar, sizlarga “Kichkina o‘rmonda ekologik muammo” haqida qisqa hikoyani aytib beradi. Bir kichkina bola o‘rmonda sayr qilayotib, ko‘p daraxtlar ko‘rinishini ashundi: “Bu yomon!” Keyin u do‘stlari bilan birga o‘rmonni tozalab, axlat qutisiga tashladi. O‘rmon toza bo‘ldi va daraxtlar o‘shunda o‘rdi. Men ham tabiatni asrashda yordam bera olaman. Men har kuni doim axlatni yig‘adi va boshqalarga ham o‘rnatib beraman.

Tarbiyachi: Bolalar, sizlarga “Kichkina o‘rmonda ekologik muammo” haqida qisqa hikoyani aytib beradi. Bir kichkina bola o‘rmonda sayr qilayotib, ko‘p daraxtlar ko‘rinishini ashundi: “Bu yomon!” Keyin u do‘stlari bilan birga o‘rmonni tozalab, axlat qutisiga tashladi. O‘rmon toza bo‘ldi va daraxtlar o‘shunda o‘rdi. Men ham tabiatni asrashda yordam bera olaman. Men har kuni doim axlatni yig‘adi va boshqalarga ham o‘rnatib beraman.

Tarbiyachi: Bolalar, sizlarga “Kichkina o‘rmonda ekologik muammo” haqida qisqa hikoyani aytib beradi. Bir kichkina bola o‘rmonda sayr qilayotib, ko‘p daraxtlar ko‘rinishini ashundi: “Bu yomon!” Keyin u do‘stlari bilan birga o‘rmonni tozalab, axlat qutisiga tashladi. O‘rmon toza bo‘ldi va daraxtlar o‘shunda o‘rdi. Men ham tabiatni asrashda yordam bera olaman. Men har kuni doim axlatni yig‘adi va boshqalarga ham o‘rnatib beraman.

Tarbiyachi: Bolalar, sizlarga “Kichkina o‘rmonda ekologik muammo” haqida qisqa hikoyani aytib beradi. Bir kichkina bola o‘rmonda sayr qilayotib, ko‘p daraxtlar ko‘rinishini ashundi: “Bu yomon!” Keyin u do‘stlari bilan birga o‘rmonni tozalab, axlat qutisiga tashladi. O‘rmon toza bo‘ldi va daraxtlar o‘shunda o‘rdi. Men ham tabiatni asrashda yordam bera olaman. Men har kuni doim axlatni yig‘adi va boshqalarga ham o‘rnatib beraman.

Tarbiyachi: Bolalar, sizlarga “Kichkina o‘rmonda ekologik muammo” haqida qisqa hikoyani aytib beradi. Bir kichkina bola o‘rmonda sayr qilayotib, ko‘p daraxtlar ko‘rinishini ashundi: “Bu yomon!” Keyin u do‘stlari bilan birga o‘rmonni tozalab, axlat qutisiga tashladi. O‘rmon toza bo‘ldi va daraxtlar o‘shunda o‘rdi. Men ham tabiatni asrashda yordam bera olaman. Men har kuni doim axlatni yig‘adi va boshqalarga ham o‘rnatib beraman.

Tarbiyachi: Bolalar, sizlarga “Kichkina o‘rmonda ekologik muammo” haqida qisqa hikoyani aytib beradi. Bir kichkina bola o‘rmonda sayr qilayotib, ko‘p daraxtlar ko‘rinishini ashundi: “Bu yomon!” Keyin u do‘stlari bilan birga o‘rmonni tozalab, axlat qutisiga tashladi. O‘rmon toza bo‘ldi va daraxtlar o‘shunda o‘rdi. Men ham tabiatni asrashda yordam bera olaman. Men har kuni doim axlatni yig‘adi va boshqalarga ham o‘rnatib beraman.

Tarbiyachi: Bolalar, sizlarga “Kichkina o‘rmonda ekologik muammo” haqida qisqa hikoyani aytib beradi. Bir kichkina bola o‘rmonda sayr qilayotib, ko‘p daraxtlar ko‘rinishini ashundi: “Bu yomon!” Keyin u do‘stlari bilan birga o‘rmonni tozalab, axlat qutisiga tashladi. O‘rmon toza bo‘ldi va daraxtlar o‘shunda o‘rdi. Men ham tabiatni asrashda yordam bera olaman. Men har kuni doim axlatni yig‘adi va boshqalarga ham o‘rnatib beraman.

Tarbiyachi: Bolalar, sizlarga “Kichkina o‘rmonda ekologik muammo” haqida qisqa hikoyani aytib beradi. Bir kichkina bola o‘rmonda sayr qilayotib, ko‘p daraxtlar ko‘rinishini ashundi: “Bu yomon!” Keyin u do‘stlari bilan birga o‘rmonni tozalab, axlat qutisiga tashladi. O‘rmon toza bo‘ldi va daraxtlar o‘shunda o‘rdi. Men ham tabiatni asrashda yordam bera olaman. Men har kuni doim axlatni yig‘adi va boshqalarga ham o‘rnatib beraman.

Tarbiyachi: Endi “To‘g‘ri yoki noto‘g‘ri?” o‘yinini o‘ynaymiz. Men sizlarga harakatlarni yoki rasmlarni ko‘rsataman (masalan: axlatni yerda tashlash, axlatni qutiga tashlash, daraxtni kesish, daraxtni ekish, suvni behuda to‘kish, suvni tejash). Sizlar “To‘g‘ri!” yoki “Noto‘g‘ri!” deb aytasizlar va nima uchun shunday deb o‘ylaganingizni tushuntirasizlar. G‘olib – eng faol va to‘g‘ri javob bergan bola bo‘ladi!

Bolalar o‘yinni juda faol va quvnoq o‘ynaydilar. Har bir bola o‘z fikrini aytadi.

Tarbiyachi: Barakalla bolajonlar! Bugun sizlar ekologik muammolarni va ularning yechimlarini yaxshi o‘rgandingiz. Endi har doim axlatni yig‘ib, daraxtlarni sindirmay, suvni tejab, hayvonlarni himoya qilib ekologik muammolarni hal qilasizlar. Sizlar chiroyli rasmlar chizdingiz va ularni ko‘rgazmaga qo‘ydingiz. Keyingi safar ham shunday qiziqarli mashg‘ulotlar o‘tkazamiz!

Bolalar o‘z rasmlarini ko‘rgazmada ko‘radilar, bir-birlarini maqtaydilar va “Mening rasmlarim eng chiroyli!” deb quvonadilar.

Uyga vazifa: Ota-onalar bilan uyda ekologik muammolarni muhokama qilish va “Ekologik muammo va uning yechimi” rasmini uyda ham chizib keltirish. Rasmingizni nima uchun shunday chizganingizni tushuntirish.

EKOLOGIK MUAMMOLAR HAQIDA SUHBAT

Tabiatni asrash – barchamizning vazifamiz

1. HAVO IFLOSLANISHI

Zararli gazlar havoni ifloslaydi, sog'lig'imizga zarar yetkazadi.

4. DARAXTLARNING KESILISHI

Daraxtlar kislorod beradi, tuproqni asraydi. Ularni kesmaslik lozim.

2. SUV IFLOSLANISHI

Ifloslangan suv tabiatga va odamlar sog'lig'iga salbiy ta'sir qiladi.

5. HAYVONOTDORLARNI QILASH

Hammam tirik mavjudotlar. Ularni tabiatda erkin yashashiga yordam berishimiz lozim.

1. MUAMMOLARNI ANIQLAYMIZ

- Muammalarga e'tibor qilinmaydi.
- Muammalarni aniqlash qiyin.

2. YECHIM IZLAYMIZ

- Fikr almashamiz.
- Yaxshi g'oyalarni topamiz.
- Eng to'g'ri yechimni tanlaymiz.

3. BIRGALIKDA HARAKAT QILAMIZ

- Reja tuzamiz.
- Vazifalarni bo'lamiz.
- Tabiatni asrash uchun birgalikda harakat qilamiz.

CHIQINDILARNI SARALAYMIZ

SUVNI TEJAYMIZ

DARAXT EKAMIZ

TABIATGA MEHRIBON BO'LAMIZ

TOZA MUHIT – SOG'LOM KELAJAK!

Bugungi suhbat – ertangi **toza kelajak!**

HAVO IFLOSLANISHI

Toza havo — sog'lom hayot

Tutun, chang va gazlar salomatlikka zarar

1. Daraxt eking

Daraxt... toza... qiladi.

2. Jamoat transportidan foydalaning

Jamoat transportidan foydalaning, piyoda yuring yoki velosiped minding. Bu havoni toza saqlaydi va tirbandlikni kamaytiradi.

3. Havoni ifloslantirmang

Chiqindini yoqmag, keraksiz gaz chiqarilishini kamaytiring, atrof-muhitni toza saqlang.

Toza havo uchun bugun harakat qilaylik!

SUV IFLOSLANISHI

Har bir tomchi qadrli

1. Chiqindini
suvga
tashlamang

Millarni
toza
saqlang

3. Suvni
tejang

Toza suv –
hayot manbai

Suvni asrash – kelajakni asrash!

DARAKTLARNI ASRAYLIK

Yashillik kamayishi — katta muam

1. Daraxt ekm

Yashil hududni saqlang

3. Tabiatga mehr bilan qarang

Daraxtlar havoni tozalaydi

Ular chang va zararli gazlarni yutadi, oksigen beradi va bizning sog'lig'imizni asraydi.

Bir daraxt — ming foyda!

CHI QINDI MUAMMOSI

Atrof-muhitni ozoda

AT TABIATGA ZAR YETKAZADI!

- ✗ Tuproqni ifloslantiradi
- ✗ Suvni zaharlaydi
- ✗ Hayvonlarga zarar yetkazadi
- ✗ Odamlar salomatligiga xavf soladi

1. Axlarni yerga tashlamang

Tabiat — bizning uyot garovi!

2. Chiqindini saralang

Saralash — qayta ishlashning birinchi qadami!

3. Qayta ishlashga yordam bering

Qayta ishlash tabiatni asraydi, resurslarni tejaydi!

Tabiatni asraymiz

Suvni tejaymiz

Havoni tozalaymiz

Chiqindini saralaymiz

Qayta ishlaymiz

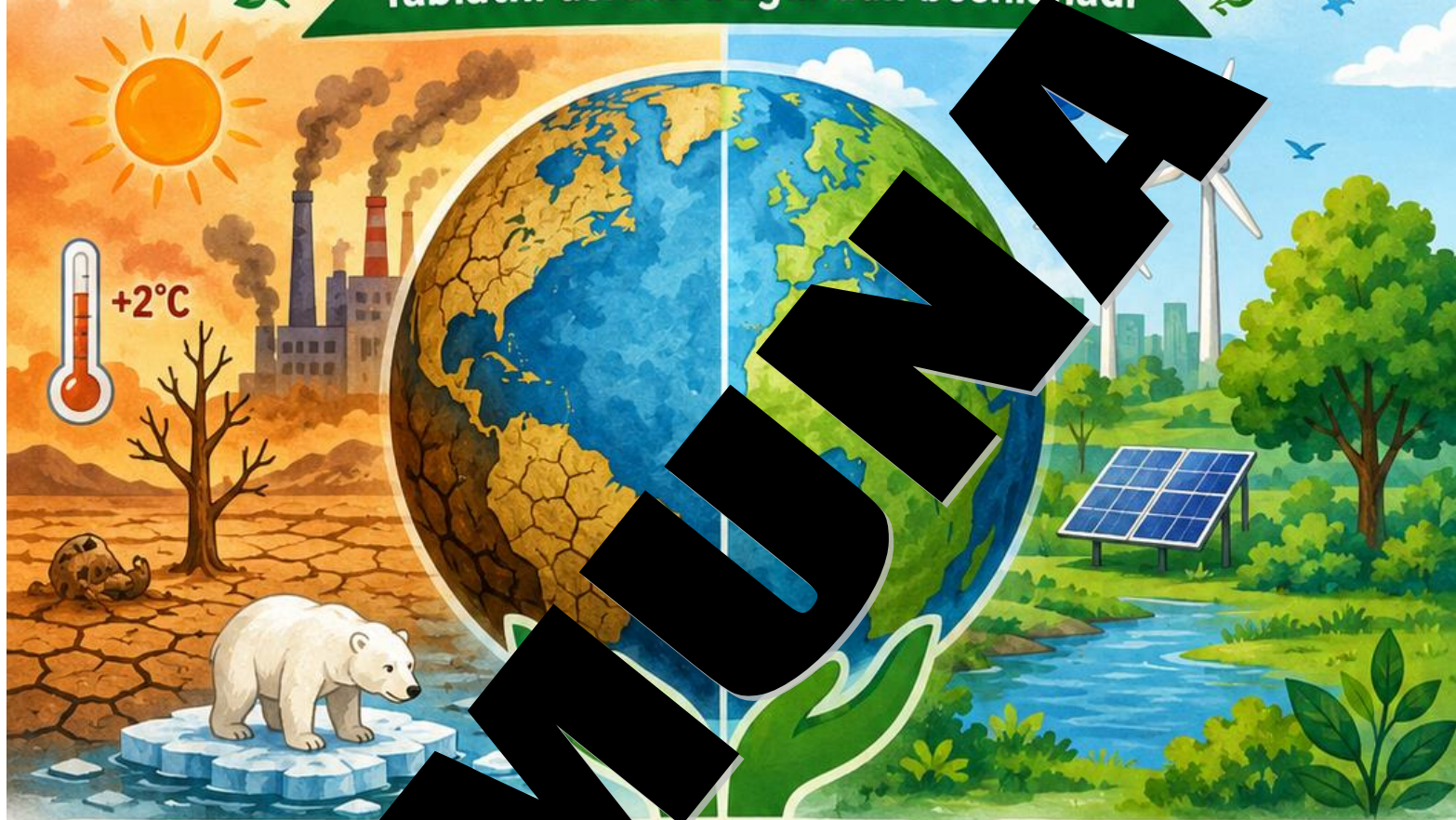

Kelajakni asraymiz

Toza hudud — go'zal hayot!

IQLIM O'ZGARISHI

Tabiatni asrash bugundan boshlanadi

1. Elektrni tejang

Keraksiz chiroqlar va elektr qurilmalarni o'chirib qo'ying.

2. Yashillikni ko'paytiring

Daraxt eking, yashillikni asrang. Bu bizga toza havo beradi.

3. Hayvonot olamini asrang

Hayvonlarni himoya qiling, ularning tabiiy muhitini saqlang.

Kichik harakatlar — katta natijalar

Har birimizning bugungi kichik harakatimiz ertamizni yaxshiroq qiladi. Tabiat bizniki emas, biz tabiatniki. Uni birgalikda asraylik!

Ekologiyani asrash — kelajakni asrash!

